

Projekt

z dnia 8 marca 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU**

z dnia ..... 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 w Gminie Czerwieńsk**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 40 z późn. zm. ¹⁾), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm. ²⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 w Gminie Czerwieńsk, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Czerwieńsku

Krzysztof Smorąg

---

¹⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy ogłoszono w: Dz. U. z 2023 r., poz. 572, 1463, 1688

²⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy ogłoszono w: Dz. U. z 2023 r., poz. 818, 1429

Załącznik do uchwały Nr .....
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU
z dnia ..... 2024 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
na lata 2024-2026**

1. Wprowadzenie

Przemoc domowa ma charakter interdyscyplinarny, gdyż leży w kręgu zainteresowań wielu dziedzin nauki oraz wielu zawodów takich jak: psychologzy, pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, służba zdrowia, sądownictwo, terapeuci i inni. Wielość kręgów zainteresowań ma wpływ na różnorodność definicji przemocy, a także dużą ilość metod rozwiązywania problemu przemocy oraz działań profilaktycznych.

Najważniejszym aktem prawnym regulującym przeciwdziałanie przemocy domowej oraz jej profilaktykę jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. To w ww. ustawie zapisano obowiązek opracowania i realizacji przez Gminę „Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Nowe regulacje prawne nałożyły na gminę i podmioty związane z pracą z osobami doznającymi przemocy nowego interdyscyplinarnego podejścia do problemu, regulacje stworzyły ramy współpracy pomiędzy instytucjami i to w oparciu o ten model będzie oparty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. Podstawy prawne Programu

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 realizowane będą w oparciu o podstawowe akty prawne normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

3. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, niszczącym psychikę. Przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, poprzez przemoc psychiczną i seksualną, aż po przemoc ekonomiczną. Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka, mającym na celu kontrolę nad osobą dotkniętą przemocą;
- cechuje ją nierównowaga sił – jedna ze stron (silniejsza) ma przewagę nad drugą (słabszą);
- narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa osoby doświadczającej przemocy;
- powoduje cierpienie i ból – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doświadczającej przemocy na poważne szkody, osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy

- 1) **Przemoc fizyczna** – naruszenie nietykalności fizycznej. Jej celem jest zadanie osobie dotkniętej przemocą bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie życia.
- 2) **Przemoc psychiczna** – naruszenie godności osobistej. Jej celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości osoby dotkniętej przemocą, wzbudzanie w niej strachu.
- 3) **Przemoc seksualna** – naruszenie intymności. Zachowanie zmuszające drugą osobę przemocą do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowania aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o jej zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.

- 4) **Przemoc ekonomiczna** – naruszenie własności. To każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie osoby dotkniętej przemocą od sprawcy.
- 5) **Zaniedbanie** – naruszenie obowiązku opieki ze strony bliskich osób zależnych. To ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykl przemocy

- 1) **Faza narastania napięcia** – charakteryzuje się pojawianiem coraz większej liczby sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalnym wzrostem napięcia. Każdy szczegół jest pretekstem do wszczęcia awantury.
- 2) **Faza ostrej przemocy** – napięcie znajduje upust i dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych. Sprawca staje się nieprzewidywalny, często wpada w szał, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
- 3) **Faza miodowego miesiąca** – czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość, pozwalając osobie dotkniętej przemocą uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym i ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do poważnych problemów w sferze emocjonalnej.

Przemoc to poważny problem społeczny. Jej destrukcyjna siła niszczy cały system rodziny, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju wszystkim członkom rodziny, szczególnie dzieciom. Niesie za sobą ryzyko dziedziczenia zachowań przemocy lub stawania się w przyszłości osobą krzywdzoną. Rodziny z problemem przemocy stają się niewydolne w zakresie pełnionych przez nie podstawowych funkcji, izolują się społecznie, szczególnie w sytuacji, gdy nie mają wsparcia ze strony bliskich, przyjaciół oraz brak im wiedzy na temat form pomocy i instytucji, które świadczą pomoc i wsparcie.

Narastanie zjawiska przemocy domowej wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w Programie, mających na celu jej zwalczanie i zapobieganie.

4. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 skierowany jest do mieszkańców Gminy Czerwieńsk, w szczególności do tych, którzy są uwięzieni w przemoc, tj. do:

- osób doświadczających przemocy domowej;
- osób, które stosują przemoc domową;
- świadków przemocy domowej;
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

5. Realizatorzy Programu

Zadania Programu będą realizowane przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym przez Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, Sąd Rejonowy, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.

6. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę, to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy i prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy domowej występującej w społeczności lokalnej. Jednocześnie Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu obejmującego lata 2019-2023. Istotnym elementem Programu jest dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową oraz upowszechnianie informacji o możliwościach i formach uzyskania wsparcia.

6.1. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Czerwieńsk działa Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadania ustawy o pomocy społecznej, pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz innych ustaw związanych z pomocą społeczną. W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnieni są pracownicy socjalni – zachowane są wymogi ustawy o pomocy społecznej dotyczące wymogów zatrudniania pracowników socjalnych. Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia mieszkańcom w formie finansowej, rzeczowej. Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z wymogami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej organizuje obsługę organizacyjno-prawną Zespołowi Interdyscyplinarnemu. Ośrodek Pomocy Społecznej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnia asystentów rodziny, którzy realizują zadania zawarte w ustawie.

6.2. Policja

Gmina Czerwieńsk objęta jest obszarem działania II Komisariatu Policji w Zielonej Górze i Komisariatu policji w Sulechowie. Teren Gminy obejmują pracą dzielnicowi, którzy dyżurują w II Komisariacie Policji w Zielonej Górze i Komisariacie w Sulechowie. Do podstawowych zadań policji należy m.in.:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- 3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Do działań chroniących osoby dotknięte przemocą domową podejmowanych przez policję zgodnie z obowiązującym prawem należy:

- 1) interwencja,
- 2) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- 3) zatrzymanie sprawcy przemocy domowej stwarzającego w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia osób dotkniętych przemocą domową, a także mienia,
- 4) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- 5) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- 6) podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,

- 7) udzielenie informacji osobom dotkniętym przemocą domową o możliwości uzyskania pomocy.

6.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana przez Burmistrza, działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Komisję tworzy zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Szczegółowy zakres zadań oraz funkcjonowanie komisji reguluje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań Komisji należy:

- udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy,
- podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu,
- współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

7. Cele Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czerwieńsk ma za zadanie:

- efektywne przeciwdziałanie przemocy domowej,
- zmniejszenie negatywnych skutków występowania przemocy w życiu społecznym i rodzinnym,
- usprawniania współdziałania służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
- podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy, stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową oraz tworzenie warunków zapewniających rodzinie i jej członkom bezpieczeństwo, prawo do zachowania oraz poszanowania godności i dóbr osobistych, a także rozwój i funkcjonowanie w rodzinie wolnej od przemocy i agresji domowej.

Program opierać się będzie w głównej mierze na profilaktycznym przeciwdziałaniu, poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustaleniu planu zaradczego. Istotną rolą podejmowanych w Programie działań, będą szeroko prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo. Program zakłada także doskonalenie, poprzez szkolenia, kadr przygotowanych do skutecznego zapobiegania i interwencji w razie kryzysu.

UZASADNIENIE

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z art. 6 ust. 2 przytoczonej ustawy na gminie ciąży obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Program stanowi narzędzie do efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznych i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

Program będący przedmiotem niniejszej uchwały został opracowany z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i zasobów Gminy Czerwieńsk. Określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażując wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Opracowała:

Beata Przymus